

مسئولیت مدنی دندانپزشکان

دکتر ایوب رنجبری

(استاد یار و عضو هیئت علمی دانشکده آزاد اسلامی)

حمید صبری دیلمقانی

سرشناسه	: رنجبری، ایوب
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: مسولیت مدنی دندانپزشکان / ایوب رنجبری، حمید صبری دیلمقانی
مشخصات نشر	: قم، مشعل هدایت، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۱ ص
شابک	: ۳۰۰۰۰ ریال / ۴-۵-۹۶۱۳۲-۹۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص ۱۸۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: دندانپزشکان - ایران - خطای شغلی
موضوع	: پزشکی - قوانین و مقررات کیفری - ایران
موضوع	: مسولیت (حقوق) - ایران
موضوع	: مسولیت جزایی - ایران
شماره نزوده:	: صبری دیلمقانی، حمید
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۸ م ۵ / ۹ / ۳۱۰۰ / ۵ Bp
رده بندی دیویی	: ۳۴۴ / ۵۵۰۴۱۲
شماره کتابخانه ملی	: ۹۸۵۵۲۱۲

شناسنامه کتاب

ام کتاب: مسولیت مدنی دندانپزشکان

مؤلف	: دکتر ایوب رنجبری (استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مازندران) - حمید صبری دیلمقانی
ناشر	: مشعل هدایت
صفحه آرا	: فاطمه رابط (خدمات کامپیوتری ماندگار)
نویت چاپ	: اول ۱۳۹۸
چاپ	: یاران
شمارگان	: ۳۰۰۰
قیمت	: ۳۰۰۰۰ تومان
شابک	: ۴-۵-۹۶۱۳۲-۹۶۲۲-۹۷۸

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

WWW.KOOLIR

تقدیم به:

به پاس تعبیر عظیم و انسانی‌شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگان
به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این
سرده‌ترین روزگاران بهترین پشتیبان است، به پاس قلب‌های بزرگشان
که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعتی
گیراید و به پاس محبت‌های بی‌دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند
این مجموعه را به پدر و مادرمان تقدیم می‌کنیم.

با سپاس از وجود مقدسشان، آنان که ناتوان شدند تا ما به توانایی
برسیم، موهایشان سپید شد تا ما رؤسید شویم و عاشقانه سوختند تا
گرمابخش وجود ما و روشنگر راهمان باشند.

چکیده

مسئولیت دندانپزشکی یکی از مسائلی است که در حقوق پزشکی و رابطه بیمار و دندانپزشک مطرح می‌شود. به موجب این ارتباط، دندانپزشک در برابر خدمات علمی خود همان گونه که نفعی می‌برد واجد تکالیفی نیز می‌باشد. اقدامات دندانپزشک ممکن است به نتایج خطرناک و ناخواسته‌ای منجر شود. از این رو لزوم آگاهی از قصور دندانپزشکان بی‌تردید است. امروزه بسیاری از مشکلات موجود در حسن جریان امر، ناشی از ضعف آگاهی‌های حقوقی پزشکان است. به علاوه، معضلات قابل توجهی که برخی از پزشکان را درگیر ساخته است به حد کافی بر ضرورت آموزش‌های حقوقی در کنار دروس تخصصی دلالت دارد، امری که متأسفانه تاکنون کمتر بدان پرداخته شده است. آنچه که در این پژوهش در راستای رسالت حقوق مورد توجه قرار خواهد گرفت بررسی مبانی و مفاهیم مسئولیت مدنی دندانپزشک، قصور و تخلفات حرفه‌ای دندانپزشک، شیوه رسیدگی و نحوه‌ی جبران خسارت در دندانپزشکی است چنانچه دندانپزشک به شخصی آسیب بزند مسئول است. برای تحقق این امر ابتدا حقوق مدنی مورد بررسی قرار خواهد گرفت و سپس موارد مربوط به مسئولیت‌های دندانپزشکان از آن استخراج و به ترتیب تشریح خواهند شد یکی از مواردی که در این پژوهش با توجه به قاعده‌ی کلی اضرار مطرح است بحث قصور دندانپزشک است که به تفصیل به آن پرداخته خواهد شد.

کلمات کلیدی: حقوق مدنی، قصور دندانپزشک، سازمان نظام پزشکی، جبران

خسارت، مسئولیت مدنی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	چکیده
۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: مفاهیم و تاریخچه مسئولیت پزشکی
۱۵	مفهوم مسئولیت
۱۶	۱-۱. تعریف مسئولیت
۱۷	۱-۱-۱ مسئولیت اخلاقی
۱۸	۱-۱-۲ مسئولیت مدنی
۲۳	۳-۱-۱ مسئولیت کیفری
۲۴	۴-۱-۱ مسئولیت انتظامی
۲۵	۵-۱-۱ تعریف مسئولیت پزشکی
۲۷	۲-۱. تعهد و خطای پزشکی
۲۸	۱-۲-۱ مفهوم خطای پزشکی
۳۰	۲-۲-۱ عدم مهارت
۳۱	۳-۲-۱ عدم رعایت نظامات دولتی

- ۳۲..... ۴-۲-۱ مفهوم عملیات پزشکی
- ۳۴..... ۳-۱. تاریخچه مسئولیت پزشکی و دندانپزشکی
- ۳۶..... ۱-۳-۱ تمدنهای اولیه
- ۳۷..... ۲-۳-۱ تمدنهای باستانی
- ۴۰..... ۳-۳-۱ تمدن اسلامی
- ۴۱..... ۴-۳-۱ عصر جدید
- ۴۲..... ۵-۳-۱ تاریخچه مسئولیت دندانپزشکی
- ۴۴..... ۴-۱. تئوریهای مسئولیت پزشکی
- ۴۴..... ۱-۱-۱ مصونیت غیرخواهانه
- ۴۴..... ۲-۴-۱ تئوری مسئولیت کارما
- ۴۵..... ۳-۴-۱ تئوری ناخداانگشتی
- ۴۶..... ۴-۴-۱ تئوری مسئولیت فانویی
- ۴۹..... فصل دوم: شرایط تحقق مسئولیت مدنی دندانپزشک
- ۵۱..... مسئولیت مدنی
- ۵۲..... ۲-۱. ارکان مسئولیت مدنی
- ۵۲..... ۱-۲-۱ وجود ضرر یا ورود خسارت
- ۶۵..... ۲-۲-۱ ارتکاب فعل زیانبار
- ۶۷..... ۳-۲-۱ مفهوم تقصیر و قلمرو آن
- ۷۱..... ۳-۱. نظریات مختلف در ارتباط با نحوه تقسیم مسئولیت در صورت اجتماع اسباب
- ۷۲..... ۲-۳-۱ نظریه برابری اسباب و تقسیم مساوی مسئولیت میان آنها
- ۷۲..... ۳-۳-۱ نظریه انتخاب سبب نزدیک و بلا واسطه
- ۷۲..... ۴-۳-۱ نظریه مسئولیت سبب مقدم در تاثیر

- ۱-۳-۵ نظریه سبب متعارف و اصلی ۷۳
- ۱-۳-۶ نظریه آخرین فرصت ۷۳
- ۱-۳-۷ احراز رابطه سببیت ۷۴
- ۱-۳-۸ اثبات رابطه سببیت ۷۶
- ۱-۳-۹ استثنائات رابطه سببیت ۷۷
- ۱-۳-۱۰ تعیین مسئول مدنی با وجود اسباب متعدد ۷۸
- ۱-۴-۴ مبنای مسئولیت مدنی دندانپزشکان ۸۰
- ۱-۱-۱ مسئولیت ناشی از تقصیر دندانپزشک ۸۰
- ۱-۴-۱ مبنای مسئولیت مدنی در نظام‌های حقوقی ۸۲
- ۱-۳-۳ تحولات مسئولیت مدنی دندانپزشک ۸۷
- ۱-۵-۱ ماهیت مسئولیت مدنی پزشکان و دندانپزشکان ۹۳
- ۱-۵-۱ تعهد به وسیله ۹۶
- ۱-۵-۲ تعهدات به نتیجه ۹۸
- فصل سوم: آثار مسئولیت مدنی دندانپزشکان ۱۰۳
- مسئولیت دندانپزشک ۱۰۵
- ۱-۶-۱ قوانین مرتبط با دندانپزشکی ۱۰۶
- ۱-۷-۱ مسئولیت مدنی پزشک ناشی از خطای پزشکی ۱۰۷
- ۱-۷-۱ خطا در تشخیص ۱۰۹
- ۱-۷-۲ خطا در فعل ۱۰۹
- ۱-۸-۱ قصور دندانپزشکی ۱۰۹
- ۱-۸-۱ آمار قصور ۱۱۱
- ۱-۸-۲ نسبت قصور ۱۱۳

- ۹-۱. رضایت نامه و برائت نامه ۱۱۴
- ۱۰-۱. مبنای دعوی قصور دندان پزشکی ۱۱۵
- ۱۱-۱. انواع قصور دندان پزشکی ۱۱۶
- ۱-۱۱-۱. بی‌مبالائی ۱۱۶
- ۲-۱۱-۱. بی‌احتیاطی ۱۱۷
- ۳-۱۱-۱. عدم مهارت ۱۱۸
- ۴-۱۱-۱. عدم رعایت نظامات دولتی ۱۱۸
- ۱-۱۱. مسئولیت مدنی ناشی از عدم مواظبت و مراقبت ۱۱۹
- ۱-۱۳. شرایط اعمال مسئولیت مدنی پزشک ناشی از اعمال همکاران ۱۲۲
- ۱-۱۴. مسئولیت مدنی دندان‌پزشک نسبت به کیفیت انجام پروتز و ایمپلنت ۱۳۱
- ۱-۱۴-۱. مسئولیت مدنی ناشی از ائتلاف دندان‌پزشک نسبت به ۱۳۱
- ۲-۱۴-۱. مسئولیت مدنی ناشی از تسبیب دندان‌پزشک به کیفیت ۱۳۳
- ۱-۱۵. قصور پزشکی در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ ۱۳۵
- ۱-۱۶. نقد قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۲۷۵ ۱۳۶
- ۱-۱۷. قانون جدید مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ ۱۳۷
- ۱-۱۸. تقصیر در علم و عمل در تحلیل ماده ۴۹۵ قانون مجازات اسلامی ۹۲ ۱۳۹
- ۱-۱۹. دیه دندانها مطابق فصل هفتم بخش دیات قانون مجازات اسلامی ۱۴۵
- ۱-۲۰. مراجع رسیدگی به قصور ۱۴۷
- ۱-۲۱. شرایط تبرئه شدن از اتهام قصور ۱۴۸
- ۱-۲۲. نحوه‌ی اجرای محکومیت علیه بیمارستانها ۱۴۹
- ۱-۲۲-۱. بیمارستانهای خصوصی ۱۴۹
- ۱-۲۲-۲. بیمارستانهای دولتی ۱۵۰
- ۱-۲۲-۳. روشهای جبران خسارت ضررهای ناشی از امور پزشکی ۱۵۱

۱-۲۲-۴. بیمه مسئولیت ۱۵۱

۱-۲۲-۵. ایجاد صندوق خسارت ۱۵۲

۲۳-۱. عوامل مؤثر در طرح شکایت بیماران از پزشکان و دندانپزشکان ۱۵۲

۲۴-۱. راهکارهای مقابله و پیشگیری از خطاهای کیفی پزشکی ۱۵۴

۱-۲۴-۱. ارزیابی و نظارت ۱۵۶

۱-۲۴-۲. ایجاد نظام گزارش دهی خطای پزشکی ۱۵۸

۱-۲۴-۳. افزایش تعهد سازمانی پرسنل درمانی ۱۶۲

۱-۲۴-۴. اعمال تدابیر فنی و تغییر در برخی خط مشی‌های سازمانی، اجرایی ۱۶۳

نتیجه گیری ۱۶۵

پیشنهادها ۱۶۸

منابع ۱۶۹

www.ketab.ir

مقدمه

برای تحقق مسئولیت دندانپزشکی، وجود سه عنصر فعل مجرمانه یا خطای پزشکی، نتیجه مجرمانه یا صدمه وارده و وجود رابطه سببیت میان فعل و صدمه ضروری است.

برای اطلاق لفظ قصور، فردی که مرتکب قصور می‌شود، باید وظیفه یا مسئولیتی در قبال فرد دیگر داشته باشد، در اجرای وظیفه یا مسئولیت مذکور، کوتاهی کرده باشد و در نتیجه کوتاهی نمودن در مسئولیتی که نسبت به فرد داشته، وی دچار آسیب و زیان شده باشد.

مبنای دعوی قصور دندانپزشکی این است که بیمار متعاقب کوتاهی در استاندارد مراقبت‌های پزشکی و درمانی ارائه شده، آسیب ببیند به گونه‌ای که این مراقبت‌ها یا کافی نبوده و یا مطلوب نبوده است و اگر بیمار بتواند این کوتاهی در استاندارد مراقبت‌های درمانی را اثبات نماید، پزشک متضمن پرداخت خسارت مالی به بیمار خواهد بود.

بحث قصور و به تبع آن قانون مجازات اسلامی، در هنگام انجام قصور می‌باشد. از آنجایی که پزشک و دندان پزشک با جسم و جان بیمار مرتبط می‌باشند هر چند در حرفه خود حاذق و ماهر باشند ممکن است در امر مواجهه خویش با اشتباه و خطا مواجه گردند و زیان‌های جانی و مالی را به بیمار خود تحمیل کنند. گاهی پزشک و دندان پزشک فاقد تخصص و صلاحیت لازم در برخی امور می‌باشند و گاه صلاحیت و توان کافی در تشخیص بیماری یا تجویز دارو و یا انجام عمل جراحی را نداشته و گاه با وجود مهارت و آگاهی کامل موفق به تشخیص درست و به تبع آن درمان کافی و مناسب بیمار نمی‌شود.

بدین ترتیب سوالاتی در این تحقیق ارائه شده است که به نحو احسن در متن تحقیق به آن پرداخته شده است و این سوالات عبارتند از: مصادیق قصور دندانپزشک در حرفه دندانپزشکی کدامند؟ چه مسئولیتی در عدم رعایت نظامات دولتی توسط دندانپزشک متوجه حرفه‌ی دندانپزشکی است؟ مسئولیت دندانپزشک در اعمال دستیارش به چه نحوی می‌باشد؟

هدف از این تحقیق بررسی مبانی و مفاهیم مسئولیت مدنی دندانپزشک، قصور و تخلفات حرفه‌ای دندانپزشک، شیوه رسیدگی و نحوه‌ی جبران خسارت در دندانپزشکی است.

WWW.KETABOJIR